

Vård- och omsorgsnämnden
2022-01-07

Verksamhetsplan 2022-2024

Hanna Johansson
Kvalitetsutvecklare
Vård- och omsorgsförvaltningen

Sammanfattning

Verksamhetsplanens målsättning är att ge en treårig översikt över vård- och omsorgsnämndens ansvar, uppdrag, beslutade mål och övergripande prioriteringar med mera.

Verksamhetsplanen är en del i den systematiska planeringen och uppföljningen av vård- och omsorgsarbetet i Sölvesborgs kommun. En tioårig äldreplan är upprättad för att stödja den långsiktiga planeringen och för den årliga planeringen finns det beslutade budgetmedel samt bokslutsredovisning.

Den äldre befolkningen kommer att öka enligt Statisticon AB som årligen tar fram befolkningsprognoser för Sölvesborgs kommun. Enligt prognosen från 2019 kommer antalet 80 år och äldre, under perioden 2019-2029, att öka med cirka 500 medborgare. Detta kan göra att fler medborgare behöver stöd från vård- och omsorgsförvaltningen inom denna treårsperiod. Samtidigt som en ökning kan ske pågår också en omställning av hälso- och sjukvården i länet. Omställningen som pågår innebär att allt mer vård kommer att utföras i ordinärt och särskilt boende istället för på sjukhus, så kallad nära vård. Målet med nära vård i Blekinge innebär att erbjuda medborgare med omfattande och komplexa vårdbehov möjlighet att känna sig trygga och må bra hemma genom att den vård- och omsorg som ges är proaktiv, planerad och samordnad samt ges med hög kvalitet, i rätt tid och på rätt nivå. Medborgaren och närstående ska uppleva ökad trygghet, nöjdhet och att vården och omsorgen ges med kontinuitet med ett personcentrerat förhållningssätt. Medborgaren ska slippa undvikbara akuta vårdinsatser/inläggningar på sjukhus. Vården och omsorgen som ges av de ingående aktörerna ska, av individen och de närstående, också upplevas som sömlös. Detta är en stor omställning som förvaltningen behöver göra sig redo för inom perioden. Den vård och omsorg som bedrivs ska vara av god kvalitet och det systematiska kvalitetsarbetet på strategiska och operativa nivån är av stor vikt.

Nämnden står inför fortsatt stora utmaningar med att rekrytera och behålla medarbetare för att vara en attraktiv arbetsgivare. Samtidigt som de äldre ökar visar statistik att de som är arbetsföra kommer att minska de kommande åren. Detta är en utmaning som behöver arbetas med på kort sikt men även långsiktigt. Ett sätt att möta utmaningen är att utveckla nya arbetssätt och att ställa om till en mer digitaliserad verksamhet som att införa välfärdsteknik. Medborgarna ska också erbjudas välfärdsteknik för att bidra till att de ska känna sig självständiga och delaktiga i den vård och omsorg de mottar.

Innehållsförteckning

1	Sölvesborgs kommun.....	4
1.1	Kommunens styrmodell.....	4
1.2	Kommunfullmäktiges vision och mål	5
2	Vård- och omsorgsnämndens mål	5
3	Vad styr verksamheten?.....	8
3.1	Verksamhet utifrån socialtjänstlagen.....	8
3.2	Verksamhet utifrån hälso- och sjukvårdslagen.....	9
4	Vård- och omsorgsförvaltningen.....	9
4.1	Vård- och omsorgsförvaltningen övergripande.....	10
4.2	Hälso- och sjukvård och myndighetsenheten	10
4.3	Hemtjänst	11
4.4	Särskilt boende och bemanningsenheten	12
4.5	Stödfunktioner	12
4.5.1	Nämndsekreterare.....	12
4.5.2	Kvalitetsutvecklare.....	13
4.5.3	IT-samordnare	13
5	Systematiskt kvalitetsarbete	13
6	Personal	14
6.1	Arbetsmiljö & sjukfrånvaro.....	14
6.2	Kompetensförsörjning.....	14
7	Prioriterade områden inom vård- och omsorgsförvaltningen	15
8	Förutsättningar för framtida planering.....	17
8.1	Demografisk utveckling	17
8.2	Översyn av socialtjänstlagen.....	17
8.3	Nära vård.....	18
8.4	Coronapandemin	18
8.5	Digitalisering och välfärdsteknik	18

1 Sölvesborgs kommun

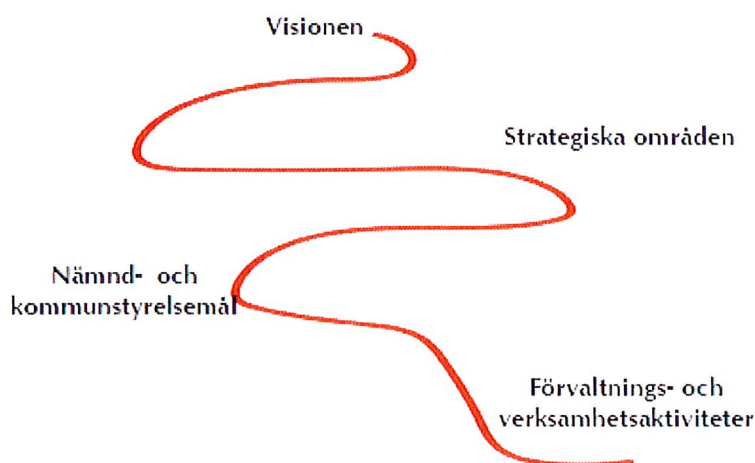
1.1 Kommunens styrmodell

Kommunens styrmodell bygger på mål- och resultatstyrning. Det innebär att kommunfullmäktige beslutar om fullmäktigemål som kommunen som helhet ska arbeta mot för att röra sig i riktning mot visionen och de strategiska områdena. Varje nämnd beslutar sedan om egna mål som ska bidra till att fullmäktigemålen uppnås. En viktig del i målstyrningen är att fokusera på de resultat som ska nås. Resultaten är ett viktigt underlag för att kunna analysera måluppfyllelsen. Sammantaget hjälper detta kommunen att på alla nivåer fokusera på de mål och resultat som är mest väsentliga för verksamheterna.

För att målstyrningen ska få genomslag är det viktigt att det finns en röd tråd i styrkedjan. Det ska finnas en tydlig koppling mellan fullmäktiges mål, nämndens mål och det arbete som bedrivs ute i verksamheten. Detta bidrar till att den politiska viljeinriktningen når hela vägen ut i verksamheten och att organisationen steg för steg närmar sig kommunens övergripande mål.

Måluppfyllelsen bedöms samlad utifrån kommunstyrelsens och nämndernas redovisning av mål. Till varje mål anges en eller flera indikatorer, vilka visar på om ett mål är på väg att uppfyllas eller inte. Indikatorerna ska helst konstrueras på ett sätt som gör dem jämförbara med andra kommuner för att skapa ett omvärldsperspektiv. Det är utifrån de beslutade indikatorsnivåerna som måluppfyllelsen avgörs. På förvaltningsnivå anges de aktiviteter som planeras för att uppnå nämndmål. Aktiviteter sätts av förvaltningarna, verksamheterna och enheterna. Den röda tråden utgår som helhet från visionen.

Den röda tråden:

1.2 Kommunfullmäktiges vision och mål

Kommunfullmäktige beslutade 2021-11-22 en ny vision för Sölvesborgs kommun som började gälla den 1 januari 2022: "Sölvesborg – tillsammans i möjligheternas kommun". Visionen pekar ut den riktning fullmäktige vill att kommunen ska utvecklas i. Till hjälp finns de, i januari 2021 beslutade strategiska områdena som berättar vad som är viktigt att fokusera på under de närmsta åren. För Sölvesborgs kommuns del är det följande fyra strategiska områden:

- Attraktiva och hållbara livsmiljöer.
- Tillväxt och utveckling i framkant.
- Trygghet genom hela livet.
- Hög service och gott värdskap.

För att konkretisera utvecklingsarbetet har fullmäktige dessutom beslutat om nio fullmäktigemål som kommunens organisation ska arbeta med:

- Unika miljöer och attraktivt boende genom hela livet.
- Attraktiva utbildningar för livslångt lärande.
- Upplevd trygghet och säkerhet i hela kommunen.
- God tillgänglighet fysiskt och digitalt.
- Tydlig ekonomistyrning och god kontroll.
- Ett brett fritid- och kulturutbud för alla.
- Goda etableringsmöjligheter och ett gott företagsklimat.
- God omsorg med hög kvalitet för olika behov.
- En attraktiv arbetsplats med medborgaren i fokus.

2 Vård- och omsorgsnämndens mål

Utifrån sina respektive grunduppdrag och fullmäktigemålen beslutar nämnderna i kommunen om egna mål som verksamheten ska uppnå under den kommande perioden. Nämndernas mål ses över årligen i samband med antagande av budget, och vid behov kan målen då revideras. Till respektive nämndmål kopplas indikatorer. Nämnder beslutar om vilka resultatindikatorer som ska användas och indikatorsnivåer för måluppfyllnad.

Förvaltningarna ansvarar för att arbeta fram och beskriva övergripande strategier samt de aktiviteter som ska genomföras för att nå målen. Övergripande strategier och aktiviteter bryts ned på olika organisatoriska nivåer utifrån relevans och uppdrag för enheten.

Här nedan följer vård- och omsorgsnämndens mål för 2022 beslutade i kommunfullmäktige 2021-11-22.

Fullmäktigemål	Nämndmål	Indikatorer	Indikatorsnivå
Unika miljöer och attraktivt boende genom hela livet	Verksamhetens boendeformer ska främja goda levnadsförhållanden utifrån individuella förutsättningar.	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trivs med rum/lägenhet, andel (%) Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trivsamma gemensamma utrymmen, andel (%) Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trivsamt utomhus, andel (%) Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - sociala aktiviteter, andel (%)	● Uppfyllt: 3-4 av 4 indikatorer når godkänd nivå ● Delvis uppfyllt: minst 2 av 4 indikatorer uppnår minst delvis nivå. ● Ej uppfyllt: minst 3 av 4 indikatorer når icke godkänd nivå
God tillgänglighet fysiskt och digitalt.	Verksamheten ska främja kommuninvånarnas självständighet via fysiska möten och välfärdsteknik.	Antalet brukare med beslut enligt IBIC Öka antalet tillsynsbesök via trygghetskamera årligen Fysiska och streamade aktiviteter på särskilda boenden.	● Uppfyllt: 3 av 3 indikatorer når godkänd nivå ● Delvis uppfyllt: 2-3 av 3 indikatorer uppnår minst delvis nivå. ● Ej uppfyllt: 2-3 av 3 indikatorer når icke godkänd nivå
Upplevd trygghet och säkerhet i hela kommunen	Verksamheten ska bidra till att kommuninvånarna ska uppleva trygghet genom livet.	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - trygghet, andel (%) Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trygghet, andel (%) Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	● Uppfyllt: 3 av 3 indikatorer når godkänd nivå ● Delvis uppfyllt: 2-3 av 3 indikatorer uppnår minst delvis nivå. ● Ej uppfyllt: 2-3 av 3 indikatorer når icke godkänd nivå

Fullmäktigemål	Nämndmål	Indikatorer	Indikatorsnivå
God omsorg med hög kvalitet för olika behov	Kommuninvånarna ska tillförsäkras en rättssäker omsorg av god kvalitet.	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) Andel omsorgspersonal med formell kompetens Delaktighet i genomförandeplanens upprättande Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - bemötande, andel (%) Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - bemötande, andel (%)	● Uppfyllt: 5-6 av 6 indikatorer når godkänd nivå ● Delvis uppfyllt: minst 3 av 6 indikatorer når minst delvis godkänd nivå ● Ej uppfyllt: 4-6 av 6 indikatorer når icke godkänd nivå
	Kommuninvånarna ska tillförsäkras en god och patientsäker vård.	Åtgärder mot fall, undernäring, trycksår och nedsatt munhälsa för personer i särskilt boende, andel (%) Åtgärder mot fall, undernäring, trycksår och nedsatt munhälsa för personer med hemsjukvård i ordinärt boende, andel (%) Mätning av nattfasta Följsamhet basal hygien Genomförda läkemedelsgenomgångar Palliativ vård, genomförda efterlevnadssamtal	● Uppfyllt: 5-6 av 6 indikatorer når godkänd nivå ● Delvis uppfyllt: minst 3 av 6 indikatorer når minst delvis godkänd nivå ● Ej uppfyllt: 4-6 av 6 indikatorer når icke godkänd nivå

Fullmäktigemål	Nämndmål	Indikatorer	Indikatorsnivå
En attraktiv arbetsplats med medborgaren i fokus			
Tydlig ekonomi-styrning och god kontroll			

Vård- och omsorgsnämnden kommer att följa fullmäktigemålen gällande en attraktiv arbetsplats med medborgaren i fokus och tydlig ekonomistyrning och god kontroll utifrån beslut i kommunfullmäktige.

Verksamheten använder det digitala verktyget Stratsys för att följa aktiviteter och indikatorer i förhållande till målen. Ett verktyg som ger fördelar inom systematik, transparens, kontroll och struktur. Att noga följa kvaliteten i den tjänst som utförs och skapa förändringar som genererar förbättringar sker i ett gemensamt verktyg. I Stratsys följs ekonomi och kvalitet sida vid sida.

3 Vad styr verksamheten?

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för vård och omsorg enligt socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL) i ordinärt och särskilt boende. Nämnden ansvarar också för viss hälso- och sjukvård inom lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som sedan årsskiftet 2021/2022 är organiserade under arbete- och välfärdsnämnden. Dessa lagar styr vilken hjälp den enskilde har rätt till och vilka insatser som kan erbjudas. Utöver ovan nämnda lagar finns det viktiga styrdokument för verksamheten såsom föreskrifter, allmänna råd, förordningar, interna krav, politiska beslut och lokala styrdokument.

3.1 Verksamhet utifrån socialtjänstlagen

Socialtjänstlagen (SoL), som är en ramlag, reglerar till stor del vård- och omsorgsförvaltningens utformning där rätten till bistånd, 4 kap. 1 § SoL, lägger grunden för utförandet av vård och omsorg:

”Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv”.

I socialtjänstlagen framgår det att omsorg om äldre ska inriktas på att stödja den äldre till att:

- Leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund).
- Få möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.
- Så långt det är möjligt, kunna välja när och hur stöd och hjälp ska ges.
- Stöd och hjälp i hemmet ska vara lättåtkomligt.

- Den äldre ges möjlighet till goda bostäder och särskilda boendeformer.

Socialstyrelsen fastslår även att vård och omsorg, inom ramen för äldre, ska vara individanpassad. Individens integritet, behov samt förväntningar ska tydligt respekteras med utgångspunkt i individens delaktighet vid utformningen av omsorgsarbetet. Vård- och omsorgssektorn ska enligt Socialstyrelsen arbeta för att vara jämlik och tillgänglig för samhällets medborgare. Detta innebär att vård och omsorg för den enskilde ska tillhandahållas och fördelas på lika villkor samt vara tillgänglig inom skälig tid.

3.2 Verksamhet utifrån hälso- och sjukvårdslagen

Enligt hälso- och sjukvårdslagen är målet en god hälsa och en vård på lika villkor med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet samt arbeta för att förebygga ohälsa. Kommunen är vårdgivare och därmed utförare av socialtjänst, LSS samt hälso- och sjukvård och har en skyldighet att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Genom stöd av ledningssystem planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Detta regleras inte bara i Socialstyrelsens föreskrifter för ledningssystem (SOSFS 2011:9) utan även i socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt patientsäkerhetslagen.

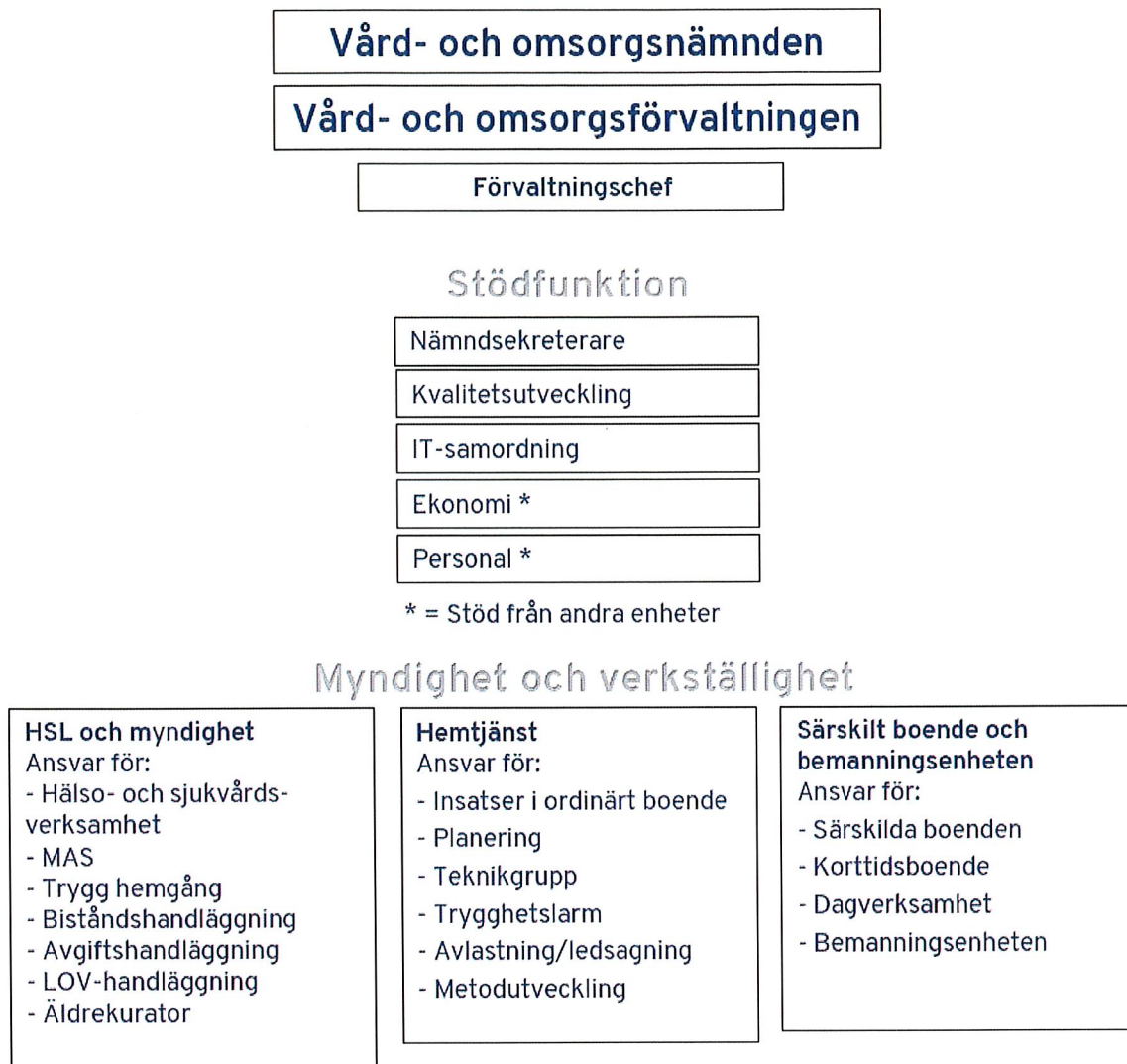
Vården har under de senaste decennierna utvecklats i allt snabbare takt. Den kommunala hälso- och sjukvården blir allt mer avancerad och behandlar allt sjukare patienter. Vård som tidigare bara kunde ges på sjukhus sker i dag hemma hos patienten. Hälso- och sjukvårdslagen är en målinriktad ramlag. Huvudsakligen innebär detta att lagen innehåller bestämmelser om övergripande mål, ansvarsförhållanden och riktlinjer för hur vården ska organiseras och bedrivas. Lagen gäller för samtliga vårdgivare samt regioner och kommuner som huvudmän.

Målet för hälso- och sjukvården är enligt lagen en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vidare ska vården ges med respekt för alla människors lika värde och den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. Hälso- och sjukvården ska bedrivas på ett sätt som uppfyller kraven på en god vård.

God vård definieras följande:

- Vården ska vara av god kvalitet med en god hygienisk standard.
- Vården ska tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet.
- Vården ska bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet.
- Vården ska främja god kontakt mellan patient och hälso- och sjukvårdspersonal.
- Vården ska vara lättillgänglig.

4 Vård- och omsorgsförvaltningen

4.1 Vård- och omsorgsförvaltningen övergripande

På omsorgskontoret finns medarbetare som arbetar övergripande och strategiskt i vård- och omsorgsförvaltningen.

Sammanlagt inom vård- och omsorgsförvaltningen arbetar cirka 460 personer. Av dessa är cirka 360 omvårdnadspersonal.

De specifika lagstiftningar som styr inom vård- och omsorgsförvaltningen är socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL), lagen om samverkan (LOS) och lagen om valfrihetssystem (LOV).

4.2 Hälso- och sjukvård och myndighetsenheten

Hälso- och sjukvårdsorganisationen arbetar inom både vård- och omsorgsförvaltningen och arbete- och välfärdsförvaltningen. I hälso- och sjukvårdsorganisationen tjänstgör MAS (medicinsk ansvarig sjuksköterska), MAR (medicinskt ansvarig för rehabilitering), Verksamhetsplan 2022-2024

enhetschefer (sjuksköterskeenheter och rehabenheten), sjuksköterskor, undersköterskor (trygg hemgång), arbetsterapeuter, sjukgymnaster/fysioterapeuter samt rehabassistent. Det är cirka 45 medarbetare som arbetar i denna verksamhet.

Inom vård- och omsorgsförvaltningen har verksamheten ansvar för patienter i alla åldrar gällande vård upp till sjuksköterskenivå samt viss specialiserad vård, vilken utförs på uppdrag från regionen. Ansvaret gäller såväl särskilda boenden, korttidsboende för äldre samt i ordinärt boende enligt hemsjukvårdsavtalet från 2013. Inom arbete- och välfärdförvaltningen gäller ansvaret huvudsakligen bostäder med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) ansvarar för medicinsk kvalitet och säkerhet. I uppdraget ingår att säkerställa verksamheten genom utformning av rutiner och riktlinjer samt att ge råd och stöd till verksamheternas personal. Professionerna ansvarar även för de krav som ställs på läkemedelshantering, rehabilitering, dokumentation, utredning av HSL-avvikelse samt anmälan enligt lex Maria.

Trygg hemgångsteamet är organiserade inom rehabenheten och arbetar med att verkställa tidsbegränsade beslut för medborgare som har skrivits ut från sjukhuset.

Myndighetsenheten inom vård- och omsorgsförvaltningen består av enhetschef, biståndshandläggare inom socialtjänsten, avgiftshandläggare, LOV-handläggare och äldreкуратор. Totalt tjänstgör 16 medarbetare på myndighetsenheten

Biståndshandläggarna arbetar med ansökningar, handläggning, beslut och uppföljning enligt socialtjänstlagen. Avgiftshandläggarna debiterar avgifter som kost och hyror med mera enligt fastställda avgifter. LOV-handläggaren ansvarar för uppföljning och kontroll av LOV-verksamhet som exempelvis det privata särskilda boendet Timansstenar. LOV-handläggaren ansvarar också för förfrågningsunderlaget som privata aktörer ska svara på och uppfylla om man önskar bedriva verksamhet i Sölvesborg.

Äldreкураторn erbjuder stödjande och motiverande samtal till de medborgare som har behov av det.

Inom verksamhetsområdet finns även ett hemgångsteam. Detta team arbetar med hemgångar från sjukhuset utifrån LOS. Teamet består av två biståndshandläggare, en sjuksköterska och en arbetsterapeut.

4.3 Hemtjänst

Hemtjänstens målgrupp är medborgare som bor i Sölvesborgs kommun i ordinärt boende som har behov av stöd, omsorg och vård genom beslut om insatser enligt socialtjänstlagen. Även hälso- och sjukvårdslagen styr insatser som verksamheten utför genom delegation/ordination från sjuksköterskor och medarbetare inom rehabenheten.

Verksamhetsområdet är organiserat i fem geografiska hemtjänstenheter som vardera leds av en enhetschef. I verksamhetsområdet arbetar cirka 170 medarbetare. Medarbetarna på enheterna är omvårdnadspersonal, larmpersonal i teknikteamet och planerare. Varje enhet har egen planerare vars uppdrag innefattar den dagliga

planeringen av beviljade hemtjänstinsatser och delegerade HSL-insatser i samtliga grupper på enheten.

Inom verksamhetsområdet hemtjänst finns en metodutvecklare som arbetar inom hela äldreomsorgen. På varje enhet har det rekryterats en kvalitetsundersköterska på 40 %, vilket innebär fem kvalitetsundersköterskor inom hemtjänsten. Metodutvecklaren har en samordnande operativ roll för dessa och även för kvalitetsundersköterskorna på särskilt boende.

4.4 Särskilt boende och bemanningsenheten

Verksamhetsområdet omfattar de verksamheter vars innehåll styrs direkt av socialtjänstlagen. Även hälso- och sjukvårdslagen styr insatser som verksamheten utför genom delegering/ordination från sjuksköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter. Enhetschefer leder verksamheterna med medarbetare som till största delen är undersköterskor och som utför den dagliga omsorgen för medborgarna. På varje enhetschefsområde finns en kvalitetsundersköterska på 40 %, vilket innebär sex kvalitetsundersköterskor inom särskilt boende.

Verksamhetsområdet omfattar fyra särskilda boenden med bostäder för personer med demenssjukdom och bostäder för personer med somatisk sjukdom. Korttidsboendet Utsikten avser korttidsvård, palliativ vård och växelvård.

Sunnanbo verkställer beslut om dagvård för vissa personer med demensdiagnos. Sunnanbo vidareutvecklar sina metoder för att möta yngre personer med demensdiagnos individuella behov.

Inom verksamhetsområdet finns också bemanningsenheten som ansvarar för att ha en kvalitetssäkrad och kostnadseffektiv process från uppstått bemanningsbehov till bokad resurs. Bemanningsenheten ansvarar för tillsättningen av beställda resurser från vård- och omsorgsförvaltningen med pool, resurs och timanställda. I uppdraget ingår även ett samarbete med barn- och utbildningsnämnden i form av tillsättning av vikarier vid korttidsfrånvaro på förskolorna. Bemanningsenheten samarbetar även med arbete- och välfärdsförvaltningen via bemanning av beställda resurser från funktionshinderomsorgen.

Inom verksamhetsområdet organiseras även administratörer som är en stödfunktion till enhetschefer inom särskilt boende och hemtjänst.

4.5 Stödfunktioner

4.5.1 Nämndsekreterare

Nämndsekreteraren ansvarar för att vård- och omsorgsnämndens och förvaltningens handlingar diarieförs, hålls ordnade och arkiveras. I tjänsten ingår att vara uppdaterad och omvärldsbevaka inom området samt ansvara för planering och sammanställning av kallelser, protokollföring, arvodeshantering till vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott och nämnd.

I uppdraget ingår att hantera vård- och omsorgsnämndens fonder, föra statistiker på bland annat kö, beläggning, tid i boende och kostnader. Nämndsekreteraren är webbredaktör vilket innebär ansvar för att hålla hemsida och intranät uppdaterade samt att göra förvaltningens broschyrer. Övriga uppdrag i tjänsten är budgetansvar för vård- och omsorgsnämnden, kontera fakturor för vård- och omsorgskontoret samt att föra protokoll i facklig samverkan, förvaltningens ledningsgrupp och på enhetschefsmöten. Under 2022 påbörjas arbetet med e-arkiv vilket innebär medverkan i arbetsgrupper och att ta fram en dokumenthanteringsplan i samarbete med övriga förvaltningar i kommunen.

4.5.2 Kvalitetsutvecklare

Kvalitetsutvecklare har uppdrag att driva förvaltningens arbete när det gäller "Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete" (SOSFS 2011:9). Professionen arbetar både strategiskt och operativt med att stödja förvaltningsledningens utvecklingsfrågor, förbättringsarbeten, projekt samt att analysera avvikelser inom SoL, brukarundersökningar och kommunens kvalitet i korthet med mera. Kvalitets- och utvecklingsfrågor ska initieras, fångas upp och drivas. Detta innefattar en övergripande samverkan mellan förvaltningens alla nivåer och att initiera samarbete dem emellan.

Omvärldsbevakning med fokus på Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Socialstyrelsen, Sveriges kommuner och regioner (SKR) och andra aktörer utgör också en del i arbetet.

Rapporter enligt lex Sarah inom vård- och omsorgsförvaltningen utreds av förvaltningens kvalitetsutvecklare. Kvalitetsberättelsen upprättas årligen av kvalitetsutvecklare och är en del av kvalitetsledningssystemet där resultatet av kvalitetsarbetet presenteras.

4.5.3 IT-samordnare

Inom vård- och omsorgsförvaltningen finns två IT-samordnare. De ansvarar och planerar för befintlig teknik och de system som finns inom förvaltningen. Teknik och system av olika slag är helt avgörande och genomsyrar stora delar av verksamheten. IT-samordnare vägleder, kommunicerar lämpliga lösningar, underhåller systemen och på olika sätt arbetar med förståelsen för tekniken i övrig verksamhet. Som IT-samordnare ställs krav på att både arbeta operativt men också strategiskt för att säkerställa att verksamheten fungerar utifrån ett IT-perspektiv. Välfärdsteknik och digitalisering är områden som det läggs stort fokus på.

Ett nära samarbete med Sölvesborg-Bromölla kommunalförbunds IT-avdelning, teknikteamet och IT-ombud ute i verksamheten är en förutsättning för säkerställande av den dagliga driften men också för framtida utveckling.

Deltagande i olika arbetsgrupper, såsom regionens E-hälsogrupp, omvärldsbevakning och nätverkande är viktiga delar inom uppdraget.

5 Systematiskt kvalitetsarbete

Kvaliteten i verksamheten, både enligt SoL och HSL, ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras enligt "Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete" (SOSFS 2011:9). I vård- och

omsorgsförvaltningen finns ett ledningssystem som systematiskt och fortlöpande ska utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Med stöd av ledningssystemet planeras, leds, kontrolleras, följs upp, utvärderas och förbättras verksamheten. Kvalitetssäkring inom vård- och omsorgsförvaltningen är ett ständigt pågående arbete med utarbetande av processer, regler, riktlinjer och rutiner utefter lagar, föreskrifter och allmänna råd samt uppdrag på beslut av nämnd.

För att säkerställa ett korrekt utförande och för att utveckla verksamheten utförs kontinuerligt olika kvalitetsmätningar som följs upp och utvärderas. Ett urval av underlag som analyseras är öppna jämförelser, brukarundersökning inom äldreomsorgen och kommunens kvalitet i korthet. Dessa undersökningar och kvalitetsmätningar genomförs årligen inom vård- och omsorgens område. Resultat finns i vissa fall inte enbart på kommun och nationell nivå utan även på enhetsnivå.

6 Personal

6.1 Arbetsmiljö & sjukfrånvaro

Arbetsmiljöarbetet ska omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållande som har betydelse för arbetsmiljön och ska ingå som en naturlig del i det dagliga arbetet. Syftet är att skapa en god arbetsmiljö och förutsättningar för åtgärder mot arbetsrelaterad ohälsa. Som stöd i det systematiska arbetsmiljöarbetet finns i personalhandboken ett arbetsmiljöledningssystem. Det innehåller en årsplanering för arbetsmiljöarbetet samt de dokument som ska användas i arbetet. Personalkontoret finns som ett stöd i arbetet och nya chefer och skyddsombud kan genomgå utbildningen En bättre arbetsmiljöutbildning (BAM) och/eller en intern digital arbetsmiljöutbildning. Arbetsmiljö är en ständig punkt på dagordningen på enheternas arbetsplatsträffar, APT, där man lokalt diskuterar arbetsmiljöfrågor. Tillbud och skador registreras och följs upp i ett system som heter Stella. Vartannat år genomförs en arbetsmiljöenkät av personalkontoret för att undersöka hur medarbetarna upplever sin arbetsmiljö. Resultatet återkopplas i organisationen och på enhetsnivå arbetar man med handlingsplaner utifrån resultatet.

I arbetet med att minska sjukfrånvaron arbetar cheferna dels förebyggande och dels rehabiliterande med återgång i arbete som mål. Ett systemstöd, Adato, används för att samla all information och underlätta dokumentationen. Personalkontoret agerar också som en stödfunktion i rehabarbetet. I personalhandboken under fliken sjukfrånvaro och rehabilitering finns riktlinjer och stödmaterial i arbetet med sjukfrånvaron. Företagshälsovården Avonova är en effektiv och opartisk resurs i rehabiliteringsarbetet samt vid utredning av arbetsförmåga.

6.2 Kompetensförsörjning

Vård- och omsorgsförvaltningen står inför stora utmaningar gällande kompetensförsörjning. Antalet äldre beräknas öka och de största yrkeskategorierna inom omsorgens verksamhet bedöms vara svårrekryterade grupper. En kompetensförsörjningsplan med handlingsplan för vård- och omsorgsförvaltningen är framtagen och arbetas utifrån. Syftet med Verksamhetsplan 2022-2024

kompetensförsörjningsplanen är att arbeta aktivt med kompetensförsörjning för att säkra framtidens utmaningar inom området. Handlingsplanen kopplad till kompetensförsörjningsplanen beskriver och följer upp olika aktiviteter.

I Blekinge finns ett samverkansavtal mellan vårdarbetsgivare och vårdutbildare som årligen tar fram en rapport vilken bland annat beskriver behov av utbildad personal, antal som utbildas och krav på innehåll i utbildningarna. I denna grupp diskuteras även frågor som handlar om att vara ett attraktivt län att arbeta i som vårdpersonal.

Under 2021 har tillsvidareanställda medarbetare inom äldreomsorgen utan formell kompetens erbjudits utbildning till undersköterska via äldreomsorgslyftet. Hittills har 13 medarbetare genomfört utbildningen och förhoppningsvis kan denna satsning fortsätta under den kommande treårsperioden om statliga medel tilldelas.

7 Prioriterade områden inom vård- och omsorgsförvaltningen

Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att fortsätta utveckla sitt arbete med mål- och resultatstyrning. Detta för att säkerställa kvalitén på den service och de tjänster som medborgarna i Sölvesborgs kommun tillhandahåller från förvaltningen. Det systematiska kvalitetsarbetet kommer att fortsätta att utvecklas strategiskt genom till exempel analysarbete. Förvaltningen kommer att fortsätta jämföra sig nationellt för att säkerställa kvalitén samt för att ha god ekonomisk hushållning av tilldelade budgetmedel.

För att stärka det operativa kvalitetsarbetet ytterligare har under 2021 en metodutvecklare och kvalitetsundersköterskor rekryterats.

Metodutvecklaren har en stödjande funktion i att se till att medarbetarna har den kompetens och kunskap som krävs för att arbeta på det sätt som fastställts i det strategiska kvalitetsarbetet. Metodutvecklaren samverkar med förvaltningens ledningsgrupp, verksamhetschefer, enhetschefer, hälso- sjukvårdspersonal och medarbetare för att säkerställa att omvårdnadspersonalen har tillgång till och använder de arbetsverktyg och metoder som ligger till grund för en god och evidensbaserad vård och omsorg.

Kvalitetsundersköterskorna fungerar som en brygga mellan det strategiska kvalitetsarbetet och det operativa. Kvalitetsundersköterskorna har till uppgift att identifiera utvecklingsområden och att sedan aktivt arbeta med att komma framåt i dessa tillsammans med övriga medarbetare ute på enheterna. Införandet av kvalitetsundersköterskor ska, genom uppdraget, öka förutsättningarna för ett framgångsrikt kvalitetsarbete inom kommunens äldreomsorg.

Kvalitetsarbetet i verksamheten innefattar många viktiga områden. Brukarperspektivet som grund för verksamhetens uppdrag ska fortsätta utvecklas. Den enskildes delaktighet, möjlighet till påverkan och trygghet är viktiga utvecklingsområden. Arbetet

med genomförandeplaner ligger som grund för de beviljade insatserna och arbetet med att utveckla och förbättra dessa fortgår kontinuerligt i samverkan med brukarna. Verksamheten arbetar också med att fortsätta att utveckla och säkerställa den sociala dokumentationen i omvårdnadsarbetet.

Sociala innehållsombud tillsammans med aktivitetssamordnare driver också ett viktigt arbete kring det sociala innehållet.

Införandet av individens behov i centrum, IBIC, som påbörjades hösten 2019 i förvaltningen, fortsätter implementeras. När samtliga biståndsbeslut och utförandet har sin utgångspunkt i individens behov, resurser och mål är verksamheten i hamn med implementeringen. Det ligger stor vikt vid samverkan mellan myndighet och verkställighet då IBIC innebär ett mera brukarstyrt arbete för alla professioner.

I samband med utvecklingen av nära vård pågår det arbete med att förstärka och utveckla integrationen mellan primärvård, specialistvård och kommunal vård. Målet är att skapa en vård med ökad trygghet, kvalitet, kontinuitet och effektivitet.

Erfarenheter från pandemin samt utifrån delar av innehållet i den metodbok som metodutvecklare och MAS arbetar med har identifierat ett behov av utbildningar, utveckling av kompetens och samarbete mellan sjuksköterskor och undersköterskor. Det kommer att vara viktigt att kompetensutveckla det som behövs inför omställningen av nära vård så att sjuksköterskor arbetar med rätt arbetsuppgifter och att undersköterskor arbetar med det som ingår i deras ansvarsområde.

Omställning när det gäller LOV för särskilt boende pågår sedan ett privat boende öppnade i maj 2020. Uppföljningen och kvalitetskontrollen gentemot LOV-boendet kommer att fortsätta att utvecklas. Syftet är trygghet för individer, anhöriga och att det ska vara rättssäkerhet, på samma sätt som inom den kommunala verksamheten.

Kompetensförsörjning är en prioriterad fråga. Inom vård- och omsorgsförvaltningen sker flera aktiviteter som syftar till att även framåt kunna rekrytera och behålla medarbetare. Förvaltningen kommer att vara aktiv i arbetet med den långsiktiga planeringen för att säkerställa personalförsörjning på både kort och lång sikt. I det dagliga arbetet ska de olika delarna i rekryteringsarbetet utvecklas för att säkerställa en god och kvalitetssäkrad personalförsörjning. Språktest ska göras vid nyanställningar, enligt beslut i personalutskottet, om det inte finns godkänt betyg i svenska på gymnasienivå alternativt svenska som andraspråk.

Arbetet med att förstå vikten av att arbeta med effektiv bemanningsplanering och bemanningsekonomi kommer att fortsätta. En bemanningshandbok kommer att tas fram där gemensamma riktlinjer och rutiner samlas.

För att bättre möta de utmaningar som äldreomsorgen står inför behöver förvaltningen utvecklas genom att tillvarata potentialen i att använda tekniska lösningar så som välfärdsteknik och utrustning för digitala arbetssätt. Pandemin har gjort att förvaltningen genomfört flera digitala satsningar i en snabbare takt än vad som var planerat. Som exempel har hyresgäster på särskilt boende kunnat kommunicera med sina anhöriga eller närstående digitalt när det var besöksförbud. Denna utveckling

kommer att fortsätta. Samtliga verksamheter ska fortsätta att utveckla införandet av teknik som insats som ett komplement till personella resurser. Digitalisering ska även ske genom att utveckla en e-tjänst gällande ansökan av insats i syfte att underlätta för den enskilde eller anhörige/närstående.

8 Förutsättningar för framtida planering

Vård- och omsorg är ett område som står inför stora förändringar framöver. I avsnittet tas ett urval av områden upp som kommer att påverka framtidens äldreomsorg på olika sätt.

8.1 Demografisk utveckling

Sverige har en utveckling där befolkningen blir allt äldre. Utmaningen blir att kunna tillgodose de äldres behov av vård och omsorg. Förutom att befolkningen generellt blir äldre ökar också antalet individer som uppnår en hög ålder, upp mot 100 år. I Sölvesborgs kommun har medelåldern ökat från 41,5 år 1998 till 44,5 år 2018 vilket motsvarar en ökning med 7,2 %.

Statisticum AB tar årligen fram befolkningsprognos åt Sölvesborgs kommun. Enligt prognosen från 2019 kommer antalet 80 år och äldre under perioden 2019-2029 att öka med cirka 500 personer. Inom vård- och omsorgsförvaltningen har en äldreplan upprättats för att ur ett tioårigt perspektiv kunna följa tänkbara scenarion och framtidens äldreomsorg ur ett längre perspektiv.

8.2 Översyn av socialtjänstlagen

En översyn av socialtjänstlagen är genomförd. De, till regeringen, föreslagna förändringar innebär bland annat ett tydligare fokus på förebyggande arbete. Det finns krav på att verksamheten bedrivs i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Begreppet skälig levnadsnivå föreslås ändras till skäliga levnadsvillkor. Dessutom föreslås socialnämnder få befogenhet att besluta om att en eller flera insatser ska kunna ges utan en individuell behovsprövning, utan med så kallad förenklad behovsbedömning. Den nya socialtjänstlagen väntas träda i kraft den 1 januari 2023.

Regeringen har också gett uppdrag till utredare att ta fram förslag på en äldreomsorgslag. Äldreomsorgslagen ska komplettera socialtjänstlagen med särskilda bestämmelser om vård och omsorg om äldre och som bland annat innehåller bestämmelser om en nationell omsorgsplan, definiera begreppet äldreomsorg och lämna förslag på hur medicinsk kompetens kan behöva stärkas inom kommunal verksamhet. Uppdraget ska redovisas senast 30 juni 2022.

Ytterligare aviseringar om förändringar i socialtjänstlagen är gjorda av regeringen. Från och med 1 juli 2022 ska personer med hemtjänst erbjudas en fast omsorgskontakt. Den fasta omsorgskontakten ska tillgodose den enskildes behov av trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg och samordning av verkställigheten.

8.3 Nära vård

Det pågår en stor omställning av hälso- och sjukvården mot en mer nära vård för patienten. Ett av reformens syften är att vården inom slutenvården i större utsträckning ska genomföras som öppenvårdsinsatser. Alla typer av hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive rehabilitering kommer i högre grad att utföras i den kommunala hälso- och sjukvården, vilket ställer krav på kompetens hos både legitimerad personal och omsorgspersonal. Det innebär också att läkarsamverkan behöver stärkas.

När det gäller nära vård pågår det ett arbete med att förstärka och utveckla integrationen mellan primärvård, specialistvård och kommunal vård. Målet är att skapa en vård med ökad trygghet, kvalitet, kontinuitet och effektivitet. Det ingår att utveckla mobila arbetssätt, mobila team och digitala lösningar som når kroniskt sjuka patienter i Blekinge. Vården och omsorgen som ges av de ingående aktörerna ska, av individen och de närstående, upplevas som sömlös. Målet med denna Blekingemodell är: "Trygg och må bra hemma".

8.4 Coronapandemin

Nationellt pågår diskussioner kring äldreomsorgens förutsättningar och möjligheter i samband med smittspridning. Coronakrisen har bland annat synliggjort att det funnits brister inom äldreomsorgen i Sverige. I Coronakommissionens delbetänkande konstateras att det finns många strukturella problem inom äldreomsorgen som behöver åtgärdas, bland annat kopplat till förutsättningar för ledarskap, kompetensutveckling och samverkan i hälso- och sjukvårdsfrågor. Det är svårt att i dagsläget förutspå hur det kan påverka förvaltningen, men det kan leda till nya krav på äldreomsorgen.

8.5 Digitalisering och välfärdsteknik

Välfärdsteknik är digital teknik som används för att öka trygghet, delaktighet och självständighet för äldre och personer med funktionsnedsättning.

För att bättre möta de utmaningar som äldreomsorgen står inför behöver förvaltningen utvecklas genom att tillvarata potentialen i att använda tekniska lösningar så som välfärdsteknik och utrustning för digitala arbetssätt. Pandemin har gjort att förvaltningen genomfört flera digitala satsningar i en snabbare takt än vad som var planerat. Som exempel har hyresgäster på särskilt boende kunnat kommunicera med sina anhöriga eller närstående digitalt när det var besöksförbud.

Att använda välfärdsteknik kan leda både till förbättringar för brukare och till mer effektiva arbetssätt för personal. Samtidigt behövs kunskap både hos personal och hos brukare för att använda den nya tekniken. Att införa nya metoder ställer därför krav på tillgänglig support och på kunskapsstöd inom förvaltningen.

En fortsatt satsning på välfärdsteknik är ett steg mot en digital transformering av äldreomsorgen. Det finns en mängd produkter på marknaden som kan underlätta vardagen och öka säkerheten för såväl personal som brukare.